

ПРИЈЕМНИ	20.12.2024	Број	Оцена
05	13	915	

**НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
ФАКУЛТЕТА МЕДИЦИНСКИХ НАУКА У КРАГУЈЕВЦУ**

и

ВЕЋУ ЗА МЕДИЦИНСКЕ НАУКЕ

УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

На седници Већа за медицинске науке Универзитета у Крагујевцу одржаној 25.9.2024. године (број одлуке: IV-03-667/44) одређени смо за чланове Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације под насловом: „Јавноздравствени аспект депресивности одраслог становништва Републике Србије”, кандидата **Вере Симић**, студента докторских академских студија Превентивна медицина, за коју је именован ментор **Проф. др Ивана Симић Вукомановић**, ванредни професор Факултета медицинских наука Универзитета у Крагујевцу.

На основу података којима располажемо достављамо следећи:

ИЗВЕШТАЈ

О ОЦЕНИ УРАЂЕНЕ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

1. Подаци о докторској дисертацији
1.1. Наслов докторске дисертације:
Јавноздравствени аспект депресивности одраслог становништва Републике Србије
1.2. Опис докторске дисертације (навести кратак садржај са назнаком броја страница, поглавља, слика, шема, графикана, једначина и референци) (до 500 карактера):
Докторска дисертација представља оригиналну научну студију која се бави анализом и евалуацијом јавноздравственог аспекта депресивности одраслог становништва у Републици Србији. Написана је на укупно 85 страна, садржи следећа поглавља: Увод, Циљеви и хипотезе студије, Материјал и методе, Резултати, Дискусија, Закључак, Предлог мера за унапређење менталног здравља на основу резултата истраживања, Литература, Прилози, Биографија аутора и Библиографија аутора. Докторска дисертација садржи 3 графикана и 37 табела. Поглавље Литература садржи 119 извора цитиране библиографске јединице из иностраних и домаћих релевантних публикација.
1.3. Опис предмета истраживања (до 500 карактера):
Предмет студије је испитивање учесталости и предиктора депресивности у популацији одраслог становништва старости 20 и више година на територији Републике Србије. Студија је део Истраживања здравља становништва Републике Србије, које је од октобра до децембра 2019. године спровео Републички завод за статистику, у сарадњи са Институтом за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“ и Министарством здравља Републике

Србије. Студија је представљала студију пресека на репрезентативном узорку који су чинили становници Републике Србије. Резултати доказују присуство бројних предиктора који утичу на појаву депресивности и њихове негативне исходе на здраље одраслог становништва Републике Србије.

1.4.Анализа испуњености полазних хипотеза:

У складу са постављеним хипотезама студија је показала да је депресивност учесталија у популацији жена, код старијих особа, особа без брачних партнера, особа основног и нижег образовања, лошег материјалног статуса, незапослених, гојазних, оних који немају редовне физичке активности, код пушача и испитаника који чешће конзумирају алкохол, особа које имају ограничења у обављању активности, оболелих од хроничних болести, особа са лошом социјалном подршком и оних који су били изложени физичком насиљу.

1.5.Анализа примењених метода истраживања:

У поглављу Материјал и методе описана је врста студије, циљна популација, узорковање, варијабле, инструменти истраживања, прикупљање података, карактеристике узорка, и статистичка обрада података. Истраживање је део Националног истраживања здравља становништва Републике Србије, које је реализовано у току 2019. године од стране Републичког завода за статистику, Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“ и Министарства здравља Републике Србије. Истраживање је реализовано у виду студије пресека. Истраживањем је обухваћена популација старости 20 и више година. Стратификовани узорак чине испитаници на нивоу 4 географска региона (Београд, Војводина, Шумадија и Западна Србија, Јужна и Источна Србија). Као инструмент истраживања коришћен је стандардизовани анкетни упитник Европског истраживања здравља (European Health Interview Survey – EHIS). PHQ-8 упитник (Patient Health Questionnaire-8), Упитник о физичкој активности – Европског истраживања здравља (EHIS-PAQ – European Health Interview Survey – Physical Activity Questionnaire). У посматраном узорку било је 12439 испитаника. Зависна варијабла је присуство симптома депресивности, док су независне варијабле биле усмерене на посматрање демографских карактеристика, социјалних и економских карактеристика, стила живота, аспекте здравственог стања, коришћење здравствене заштите, социјалну подршку и насиље. У обради података коришћен је статистички програмски пакет SPSS 21.0. Подаци су представљени методама дескриптивне и инференцијалне статистике (Хи-квадрат тест, Kruskal-Wallisov тест, анализа варијансе (ANOVA)) и логистичка регресија. Повезаност зависне променљиве и низа независних променљивих тестирана је биваријантном и мултиваријантном логистичком регресијом. Ризик се оцењивао помоћу величине OR (odds ratio) уз 95% интервал поверења. Резултати су приказани табеларно и графички. Статистички значајним сматрани су сви резултати са вероватноћом до 5% ($p < 0,05$).

1.6.Анализа испуњености циља истраживања:

Циљ истраживања је испитивање учесталости и предиктора депресивности у популацији одраслог становништва старости 20 и више година на територији Републике Србије. Циљ је био утврдити учесталост симптома депресивности у испитиваној популацији, повезаност демографских и социоекономских фактора са симптомима депресивности, испитати повезаност стила живота и аспеката здравља са присуством симптома депресивности, анализирати повезаност депресивности и коришћења здравствене заштите, социјалне подршке и изложености насиљу. Утицај свих наведених предиктора је статистички испитан, чиме је циљ истраживања у потпуности испуњен.

1.7.Анализа добијених резултата истраживања и списак објављених научних радова кандидата

из докторске дисертације (аутори, наслов рада, назив часописа, волумен, година објављивања, странице од-до, DOI број ¹ , категорија):
Истраживањем су добијени следећи резултати: Најчешћи симптоми које имају становници наше земље су осећај замора или недостатак енергије, успорено кретање или немир, проблем са спавањем, осећај замора или недостатак енергије више од седам дана у недељи. Сви ови симптоми су били у знатној мери већи код жена у односу на популацију мушкараца као и слабо интересовање или задовољство да се нешто уради, малодушност, безнадежност, лош апетит и преједање, лоше мишљење о себи, тешкоће са концентрацијом и успорено кретање. У погледу демографских и социоекономских индикатора мултиваријантни регресиони модел као најзначајније предикторе депресивности издваја: женски пол, старосну доб, разведен(а)/удовац(а), основно и ниже образовање, лош материјални статус, незапосленост, становници Јужне и Источне Србије. Резултати истраживања показују да је депресивна епизода најчесталија код особа које у свом окружењу немају ниједну блиску особу на коју могу да рачунају у случају озбиљних личних проблема. Такође, утврђена је чешћа појава депресивности код особа са лошим навикама у исхрани (прескакање доручка, смањен унос воћа, поврћа, рибе, млека и млечних производа), код физички неактивних особа, дугогодишњих пушача и конзумента алкохола и психоактивних супстанци. Преваленција депресивности је већа код особа са коморбидитетима и особама која користе помагала (наочаре за вид, слушни апарат), као и особа које су мање физички функционалне. Депресивност је чешћа код особа које су преживеле насиље и особа које су одлазиле на прегледе код психијатра. Резултати из докторске дисертације су публиковани у виду оригиналног научног рада: Simic V, Vukomanovic IS, Radevic S, Vukomanovic V, Djukic S, Darijan A, Radovanovic J, Selakovic V, Stepovic M, Fetahovic E, Radovanovic S. Association between Sociodemographic Factors and Depressive Symptoms among Adult Population in Serbia. Iran J Public Health. 2024 Apr;53(4):867-877. doi: 10.18502/ijph.v53i4.15563. M23
1.8. Оцена да је урађена докторска дисертација резултат оригиналног научног рада кандидата у одговарајућој научној области и анализа извештаја о провери докторске дисертације на плагијаризам (до 1000 карактера):
Прегледом литературе и увидом у биомедицинске базе података као што су PubMed, Medline, KOBSON, SCIndeks, претрагом кључних речи нису пронађене студије истог дизајна. Извештај о провери докторске дисертације на плагијаризам је показао да највећи сегмент подударања се односи на Прилог дисертације у којој је доследно наведен инструмент истраживања - стандардизовани анкетни упитник конструисан у складу са упитником Европског истраживања здравља (European Health Interview Survey – EHIS, wave 3). Значајно мањи проценат подударања текста, односи се на Увод дисертације, где је направљена веза између досадашњих сазнања и онога што су резултати дисертације донели. Комисија констатује да докторска дисертација кандидата Вере Симић, под називом „Јавноздравствени аспект депресивности одраслог становништва Републике Србије“, представља резултат оригиналног научног рада.
1.9. Значај и допринос докторске дисертације са становишта актуелног стања у одређеној научној области:
Резултати докторске дисертације могу дати велики допринос у даљем планирању организације здравствене заштите у Републици Србији, како би се очувало и побољшало ментално здравље

¹ Уколико публикација нема DOI број уписати ISSN и ISBN

становништва Републике Србије. Резултати докторске дисертације могу побољшати ефикасност здравственог система и омогућити праћење предиктора депресивности код одраслог становништва у нашој држави, што може бити полазна тачка у креирању бројних јавних и здравствених политика, мера превенције, скрининга. Закључци донети у овој дисертацији могу бити од јавног интереса и националног значаја. Резултати ће унапредити планирање интервенција у здравственој заштити које ће довести до побољшања здравственог стања становништва и раног препознавања и лечења депресивности.

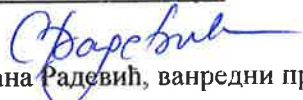
1.10. Оцена испуњености услова за одбрану докторске дисертације у складу са студијским програмом, општим актом факултета и општим актом Универзитета (до 1000 карактера):

На основу анализе достављене документације Комисија констатује да су испуњени сви услови за одбрану докторске дисертације кандидата Вере Симић, под називом „**Јавноздравствени аспект депресивности одраслог становништва Републике Србије**“, у складу са студијским програмом Докторских академских студија, општим актом Факултета и општим актом Универзитета.

2. ЗАКЉУЧАК

На основу анализе докторске дисертације и приложене документације Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације под насловом „**Јавноздравствени аспект депресивности одраслог становништва Републике Србије**“, кандидата Вере Симић, предлаже надлежним стручним органима да се докторска дисертација прихвати и да се одобри њена одбрана.

Чланови комисије:

Проф. др Светлана Радевић, ванредни професор
Факултета медицинских наука Универзитета у
Крагујевцу

за ужу научну област Социјална медицина

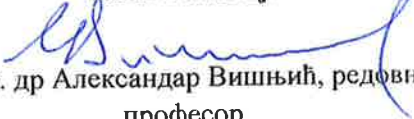
Председник комисије

Доц. др Бранимир Радмановић, доцент

Факултета медицинских наука Универзитета у
Крагујевцу

за ужу научну област Психијатрија

Члан комисије

Проф. др Александар Вишњић, редовни
професор

Медицинског факултета Универзитета у Нишу
за ужу научну област Социјална медицина

Члан комисије